

Autors: **Labi** Raksta ID= **255**

Kāpēc o nevis ō ?

Nesen aizdomājos par tādu lietu kā patskaņa *o* lietošanu latviešu valodā. Ikdienā runājot, bieži lietojam vārdus kuros ir garais *ō*, piemēram, lōģika, elektrōnika, autōrs, protokōls u.c. taču rakstot mēs neliekam garumzīmi. Kāpēc tā?

Latgaļu alfabētā jau no pašiem pirmsākumiem ir garais *ō*, kas ļauj saprast kā pareizi jāizrunā konkrētie vārdi. Varbūt tāpēc [*mēs*] latgaļi dažreiz izrunājam šos vārdus ar īso *o* nevis garo *ō* t.i. kā rakstām tā runājam. Tā ir sava veida atšķirība zīme, līdzīgi kā plato un šauro *e* lietošana, kas *nelatgaļiem* ir jau asiņīs, bet mums latgaļiem, laikam vienkāršības dēļ, visi *e* ir šaurie. :) Bet kā ir pareizi? Iespējams ka pareizi ir gan *autors*, gan *autōrs*, neesmu latviešu valodas speciālists, tāpēc nezinu. No kurienes varēja rasties garais *ō*? Droši vien no vācu valodas, jo arī germāņu tautām ir raksturīgs garais *ō*, tomēr atšķirībā no latviešiem viņi garos *ō* izceļ ar diviem punktiņiem virs burta, piemēram, *hören* (klausīties) vai *öde* (garlaicīgs, tuksnesīgs), taču nevienmēr *ö* nozīmē garo *ō*, piemēram, *öffentlich*. Pietam, kā jūs labi redzat dators mums laipni atļauj rakstīt garo *ō*, bet ar roku pievilkt svītriņu virs *o* nebūtu nekādu problēmu, tāpēc varbūt būtu vērts padomāt par *ō* iekļaušanu latviešu valodā. Domāju, ka lielu problēmu *ō* ieviešanai nevajadzētu būt vajag tikai gribēšanu, jo Latvijā bieži notiek dīvainas lietas, kas saistās ar valodniecību, vislabākais piemērs ir Islandes pārdēvēšana par Īslandi. Agrāk šī valsts man saistījās ar salu, bet tagad ar īsiem cilvēkiem (kuri īstenībā nemaz nav īsi, bet gan otrādi - ļoti gari un masīvi kā jau vikings:D).

Protams kāds uzreiz jautās - varbūt arī *ŕ* vajag iekļaut latviešu valodā, jo dators taču ļauj pierakstīt šādu burtu? Nu jā taisnība, bet kur tad ir dzirdēts mīkstais *ŕ*, un kā tas vispār izklausītos, ja kāds to varētu izrunāt? Tāpēc *ŕ* pagaidām neaiztiekam, lai viņš pagaidām paliek kur ir.

Uzrakstīts:10:42 22-07-11